

**PARTICIPATIVE LOCAL COMMUNITY DEVELOPMENT- A MODEL OF
ADDRESSING THE NEEDS OF THE CITIZENS**

Romana Onet

Lecturer, PhD, Technical University of Cluj-Napoca - Baia Mare Northern University Center

Abstract: The work is aimed at creating a model of Community local development, on the basis of the needs assessment and the involvement of all stakeholders in designing adequate responses.

The tensions between globalized markets and the request for the social protection of the population has shown the failure of the states to reduce the social and economic impact caused by the largest recession in the past years. The economic crises, with effects as increasing inequalities and poverty, lead to the restriction of public expenditure on social protection, through a better routing of resources only to those who really need.

In these conditions, at the level of local communities is required a regular monitoring of social trends and an intensification of the efforts for the compilation of the statistics, which are crucial to design effective and rapid political answers. The research was carried out on a population of approximately 24.000 inhabitants of Baia Mare City, including quantitative (371 questionnaires) and qualitative methods (3 focus-groups).

The analysis of the problems faced by citizens has revealed the importance of correct determination of the segment of vulnerable population, the need for an integrated approach in designing services, with the involvement of all social actors and representatives of the Community affected, in order to take the most effective decisions to respond adequately to the needs of the largest possible number of citizens.

Keywords: community development, social policy, integrated approach, needs assessment

Introducere

Multe țări europene se confruntă cu datorii publice mari și sunt expuse riscului crizelor financiare, iar din acest motiv sunt mai puțin capabile să-și îndeplinească responsabilitatea de a asigura accesul populației la protecție socială, îngrijiri medicale, educație, locuire, chiar dacă accesul constituie elementul cheie de încredere și coeziune socială.

La nivel global, mecanismele procesului decizional eșuează în a rezolva tensiunile între piețele globalizate și cererea populației pentru protecție socială, în ciuda conștientizării interdependențelor și necesității inițiativelor concertate. Deși tradițional, relațiile internaționale s-au focusat potrivit lui Caroline Smith¹ pe probleme legate de conflictul între state și a neglijat provocările mai puțin dramatice la adresa bunăstării oamenilor datorate subdezvoltării globale, urmărind realitățile la nivel internațional legate de sărăcie, reflectate într-o serie de statistici ale organizațiilor internaționale, și consecințele generalizate la nivel global provocate de criza economică, putem considera că aria preocupărilor relațiilor internaționale s-a extins.

Eventuala recesiune sau criză a sistemului economic va avea repercusiuni asupra bunăstării cetățenilor tuturor statelor afectate, cu consecințe asupra nivelului veniturilor, nivelului de trai, accesului la resurse, la drepturi de protecție socială, incluziunii pe piața forței de muncă. Consecințele vor fi din cele mai diverse, așa cum a arătat ultima criză economică din anul 2008.

¹Caroline Smith în John, Baylis; Steve, Smith, *The Globalization of World Politics. An Introduction to International Relations*, Oxford University Press, Oxford, 1999, p. 450

Statele au fost nevoite să reducă nivelul datoriilor publice, cu efecte asupra sistemelor de protecție socială, care au suferit fie constrângeri de ordin financiar, fie au fost reformat.

În actualul context internațional, designul unor politici sociale adecvate devine o provocare, cu atât mai mult la nivel local, unde resursele financiare sunt limitate, iar paleta de probleme sociale din ce în ce mai complexă. Vom încerca să demonstrăm că politica socială produce efecte doar dacă acționează într-un sistem de interdependență cu celelalte politici, precum politicile de ocupare, educație, sanătate, locuire.

Lucrarea se fundamentează pe rezultatele evaluării nevoilor și constrângerilor cu care se confruntă o comunitate din municipiul Baia Mare, într-o abordare multisectorială, integrată, în domeniile ocupării pe piața muncii, educației și formării profesionale, sănătății, locuirii și accesului la drepturi sociale, realizate împreună de actorii sociali relevanți (serviciul public de asistență socială, mediul de afaceri, mediul neguvernamental și reprezentanți ai comunității), în scopul proiectării unor răspunsuri adecvate și creării unui model viabil de dezvoltare locală.

1. Rolul politicii sociale

Recenta criză economică a demonstrat cât de important este rolul politicii sociale în toate societățile în general, dar cu atât mai mult pe timp de criză. Politica de protecție și incluziune socială acționează ca un factor de stabilitate economică, socială și politică în vremuri atât de dificile, atât pentru indivizi cât și pentru societate ca întreg², pe lângă rolul său tradițional, de a preveni și a diminua sărăcia, de a reduce disparitățile de venit la niveluri acceptabile. Politica de protecție și incluziune socială reprezintă una dintre condițiile pentru dezvoltare economică sustenabilă și socială.

În literatura de specialitate politica socială a fost tratată sub diferite aspecte, pornind de la actorii implicați în formularea și implementarea sa, rolul statului în furnizarea bunăstării sociale, principii și valori care o fundamentează.

Cei care susțin importanța rolului statului în furnizarea bunăstării cetățenilor (Midgley și Livermore, G. Zamfir, J. Baldock, N. Manning și S. Vickerstaff) tratează politica socială ca pe o componentă a politicii publice. În cadrul politicilor publice, politicile sociale reprezintă o politică sectorială, alături de politicile economice, fiscale, de mediu, ș.a.

Din această perspectivă, analiza politicilor sociale se axează pe nevoia de politici publice (acoperirea unor nevoi sau probleme sociale) și a selecției alternativelor posibile pentru acoperirea respectivelor nevoi sau probleme.

Analiza nevoilor sau problemelor sociale presupune o “metodologie complexă de diagnoză a problemelor sociale și a dinamicii lor – măsurători exacte ale fenomenelor sociale”³. Preocuparea sociologiei pentru politica socială “trebuie să fie centrală, mai degrabă decât periferică”⁴, potrivit lui Townsend, iar analiza politicilor, văzută de către unii sociologi ca inconsecventă sau subordonată unor interpretări convenționale și foarte restrictive ale termenului, trebuie să surprindă cum a ajuns societatea ceea ce este și cum poate fi schimbată în bine.

Din perspectivă raționalistă, selecția alternativelor de politici publice ar trebui să se bazeze pe tehnici de cercetare empirice, care să descopere pe baze temeinice problemele și cauzele acestora, să identifice obiective de atins și să aleagă dintre mai multe opțiuni de politică, în urma unor analize de eficacitate, eficiență, cost-beneficii sau în urma evaluării politicilor existente și a efectelor acestora. Midgley consideră că această abordare “furnizează o analiză statică a unui

²Organizația Internațională a Muncii, *World Social Security Report 2010/11*, 2011, p. 23, accesibil la: <http://www.ilo.org/public/english/protection/secsoc/downloads/policy/wssr.pdf> în data de 25.08.2011

³Cătălin Zamfir, *Politici sociale în România*, București, Editura Expert, 1998, în Ana Maria Preoteasa, *op. cit.*, p. 29

⁴P. Townsend, *Guerrillas, Subordinates and Passers-By: the relations between sociologists and social policy*, in *Critical Social Policy*, September 1981, vol. I, no. 2, p. 22-34

fenomen dinamic”⁵, în care contextul și interacțiunile între factorii care influențează o anumită situație nu sunt luați în considerare.

2. Contextul dezvoltării comunitare locale

Dezvoltarea comunitară este un efort pe termen lung, bine planificat, inclusiv și echitabil. Dezvoltarea trebuie să fie completă și integrată într-o imagine la scară mai mare, inițiată și sprijinită de membrii comunității în beneficiul comunității, bazată pe experiențe ce conduc la bune practici.

Înțelegerea comună a nevoii sau a problemei, precum și identificarea soluției, duce la nevoia planificării. Evoluția planificată a tuturor aspectelor asociate bunăstării unei comunități (economic, social, mediu și cultural) este un proces în cadrul căruia membrii comunității se reunesc pentru a identifica problemele comune, pentru a genera soluții și pentru a participa la realizarea acestora.

Procesul de planificare a dezvoltării comunității selectate, respectiv cartierul Vasile Alecsandri (inclusiv zona urbană marginalizată Craica) din Municipiul Baia Mare, a urmărit o abordare teritorială a nevoilor grupurilor vulnerabile, inteligentă și sustenabilă, în funcție de specificul zonal, creând premisele pentru finanțarea priorităților definite participativ la nivel local din fonduri nerambursabile comunitare, dar și din alte surse de finanțare.

Schimbările de paradigmă în ceea ce privește dezvoltarea comunitară impun orașelor noi abordări pentru a deveni mai accesibile categoriilor cu nevoi speciale, mai incluzive și mai inteligente, crescând totodată solidaritatea și responsabilitatea civică.

În acest context, este necesară creșterea capacității autorităților administrației publice locale de proiectare, implementare și monitorizare a unor politici publice eficiente și sustenabile, pentru a asigura un mediu favorabil dezvoltării, care asigure exercitarea deplină a drepturilor tuturor cetățenilor și dezvoltarea întregului lor potențial.

Dezvoltarea capacității locale creează valoarea adăugată a proiectelor de dezvoltare, adaptându-le la specificul local și nevoile reale ale beneficiarilor. Aceasta asigură sustenabilitatea dezvoltării locale, prin responsabilizarea partenerilor locali: persoane afectate de o anumită activitate/ acțiune sau persoane care pot influența impactul unei decizii, respectiv indivizi, grupuri, organizații, instituții, comunități.

Prin implicarea pe tot parcursul procesului și consultarea (3 focus – grupuri cu actori instituționali și reprezentanți ai comunității) tuturor actorilor sociali relevanți în domeniul dezvoltării sociale și domeniile conexe, care au un impact asupra stării sociale a municipiului, s-a urmărit fundamentarea adecvată a modelului de dezvoltare, promovarea sinergiilor între acțiunile diversilor actori sociali și convergența înspre obiectivele dezvoltării sociale locale.

Cea mai importantă etapă constă în identificarea și detalierea problemelor cu care se confruntă comunitatea, pas care va determina succesul întregului proces de planificare strategică. Analiza nevoilor sau problemelor sociale presupune o “metodologie complexă de diagnoză a problemelor sociale și a dinamicii lor – măsurători exacte ale fenomenelor sociale”⁶. În cercetarea de față am ales să determinăm nevoile și problemele Cartierului Vasile Alecsandri din Municipiul Baia Mare, care include și zona marginalizată Cracia, prin aplicarea unui număr de 371 chestionare în perioada 20 octombrie- 6 noiembrie 2017, în mod distinct, întrucât apar diferențe semnificative la nivel de cartier față de zona Craica. Chestionarul a urmărit o abordare integrată, furnizând două categorii de informații: date despre gospodărie (număr total membri, distribuția acestora pe categoriile minori și adulți, alte informații socio-demografice despre toți membrii gospodăriei) și date despre respondent (opiniile, atitudinile, gradul de mulțumire despre aspectele relevante în studiul prezent: locuire, servicii medicale și socio-medice, servicii educaționale, ocupare, probleme sociale și informații despre dinamica familiei).

⁵ James Midgley, Michelle Livermore, *op. cit.*, p. 53

⁶ Cătălin Zamfir, *Politici sociale în România*, București, Editura Expert, 1998, în Ana Maria Preoteasa, *op. cit.*, p. 29

3. Principalele probleme ale comunității

a. Principalele caracteristici geografice

Cartierul Vasile Alecsandri este amplasat în partea de est a orașului la distanță relativ egală față de cele mai importante repere ale orașului, fiind o arie teritorială omogenă și compactă care a luat naștere în perioada comunistă, la începutul anilor 1980. Cartierul este compus din blocuri de locuințe, case de locuit, case improvizate tip barăci, sedii de firme, spații și zone industriale, spații neutilizate/arabile/verzi. Cartierul a avut o dezvoltare haotică, prin urmare zonele de case și zonele de blocuri sunt infiltrate de zone comerciale-industriale și de terenuri neutilizate.

În estul cartierului este situată zona marginalizată Craica, apărută în anul 1993 când primii oameni au început să-și construiască locuințe improvizate de-a lungul pârâului Craica. Din cauza lipsei unei infrastructuri-amenajări terenul devine greu accesibil în special în condiții de precipitații. Pe lângă aceasta, lipsa utilităților, canalizării și depozitarea gunoaielor în același spațiu creează atât probleme de sănătate, mediu, cât și de acces în condiții decente a persoanelor din comunitate în școli, locuri de muncă, etc. Au fost identificate 122 colibe (adăposturi improvizate).

b. Populația și caracteristicile demografice

În teritoriul studiat avem o populație estimată de 25.142 locuitori din care 24.492 locuitori pe străzile din Cartierul Vasile Alecsandri și 650 locuitori în Craica. Dintre cei 24.492 locuitori, 51% sunt femei, 5,5% sunt de etnie romă și 23% sunt copii. În Craica avem 52% femei, 92% persoane de etnie romă și 53% copii.

Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice este: în Craica 13,1% suferă de boli cronice și 15,6% sunt persoane cu dizabilități; în cartier: 15,6% suferă de boli cronice și 15,3% sunt persoane cu dizabilități. Dintre persoanele declarate ca fiind cu boli cronice sau handicap, un procent de 25% din Craica și un procent de 30,2% din cartier reprezintă persoane care au permanent nevoie de îngrijire și sprijin din partea unei alte persoane.

Nivelul de educație și calificare a adulților arată că: în Craica 50% din adulți nu au studii; 30,3% au absolvit școala primară și 15,7% gimnaziul; doar 4% au absolvit învățământul obligatoriu de 10 clase. În restul cartierului: 1,3% din adulți nu au studii, 3,3% au absolvit școala primară, 14,3% gimnaziul; 81% au absolvit învățământul obligatoriu de 10 clase (dintre care 17,8% sunt cu studii universitare și postuniversitare).

Proporția populației de 15 -64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu) în Craica este de 92,1%, iar în tot teritoriul analizat 14,7%.

Referitor la participarea la educație a copiilor (0-17 ani) în Craica 58,2% dintre copii sunt înscriși în sistemul de învățământ, iar în teritoriul analizat, 82,68% dintre copii sunt înscriși. La Școala Gimnazială "Vasile Alecsandri", rata abandonului școlar a fost în 2016 de 4,07%, iar în 2017 de 2,67%. Un număr mare dintre copiii din Craica sunt înscriși la școală la Șansa a doua, deci într-un nivel de învățământ inferior vârstei pe care o au. Mulți au abandonat școala înainte de finalizarea ciclului primar sau gimnazial. Motivele invocate sunt cele legate de dificultățile materiale ale familiei, de refuzul copiilor de a mai merge la școală, de responsabilizarea acestora în ce privește îngrijirea fraților mai mici/ completarea veniturilor familiei sau, în cazul fetelor, de angajare în mariaje timpurii urmate de sarcini, nașteri.

Tendințele demografice arată că în Craica, proporția persoanelor vârstnice (peste 60 de ani) în populație este de 1,7%, în timp ce în restul teritoriului este de 7,9%. Populația adultă de vârstă activă este de 45,8% în Craica și 68% în cartierul Vasile Alecsandri.

c. Statut ocupational

În Craica, 34,7% dintre persoanele peste 15 ani sunt active din punct de vedere profesional, în timp ce în cartierul Vasile Alecsandri procentul e de 60,4%.

În comunitatea Craica, dintre persoanele care lucrează (angajat/ ziler/ patron, lucrează la negru), 26,7% au vârsta cuprinsă între 18 și 25 de ani; 18,8% au vârsta între 31-35 de ani; 16,8% au între 26 și 30 de ani; 15,8% între 41 și 45 de ani; 8,9% între 36 și 40 de ani și tot 8,9% între 46 și 50 de ani. Tot în această zonă, 2% dintre cei cu vârsta între 15-17 ani lucrează.

În cartierul Vasile Alecsandri, dintre persoanele care lucrează, 14,7% au între 26 și 30 de ani; 14,5% între 46 și 50 de ani; 14,3% au vârsta între 31-35 de ani; 13,7% au vârsta cuprinsă între 18 și 25 de ani; 13,7% între 36 și 40 de ani; 12,2% între 41 și 45 de ani; și 10,2% între 50-56 de ani.

Ponderea tinerilor care au vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani, nu sunt înscriși la școală și nici nu sunt încadrați în muncă este de 56,7% în Craica și 6,6% în teritoriul analizat. Proporția persoanelor de 15- 64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau persoane care lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ este de 67,4% în Craica și 13,4% restul cartierului.

În comunitatea Craica, principalele surse de venit declarate de locuitori sunt alocațiile (de stat și familiale)- în proporție de 68%, salariile (36,9%) și ajutoarele sociale (VMG)- 24,6%. În restul teritoriului, principalele surse de venit ale locuitorilor sunt: salariile (76,9%), alocațiile- 37,4% și pensiile: 32,5%. Un procent de 60,7 % din locuitorii din Craica apreciază situația lor financiară ca fiind precară sau foarte precară, iar alți 24,6% consideră că au o situație materială modestă. 38,6% din locuitorii din teritoriul analizat apreciază situația lor materială/ financiară ca fiind bună și foarte bună. Alți 48,3% consideră că au o situație materială modestă, fiind nevoiți să chibzuiască fiecare ban cheltuit.

Potrivit rezultatelor studiului, în gospodăriile din Craica ponderea cea mai mare o au cheltuielile cu hrana, cu îmbrăcămintea și cu plata utilităților. Pentru locuitorii din întregul cartier, cheltuielile cu hrana și cele destinate plății utilităților consumă cel mai mult din resursele financiare ale familiilor, urmate de cheltuielile pentru plata serviciilor.

d. Locuire și acces la utilități

În comunitatea Craica predomină locuințele de tip adăpost improvizat (128) , fiind doar 5 case pentru care există contracte de proprietate (doar aspra casei, nu și asupra terenului pe care acestea sunt construite). Doar 2,5% din gospodării sunt racordate la rețeaua de apă, 78,6% având în apropiere o sursă alternativă de apă potabilă. 18,9% din gospodării nu au o sursă de apă potabilă în apropiere. Un procent de 74,6% din gospodării sunt racordate improvizat la rețeaua de energie electrică și în 24,6% nu există deloc curent electric. 98% din gospodării nu sunt racordate la rețeaua de gaz și 98,4% nu sunt racordate la rețeaua de canalizare.

În cartierul Vasile Alecsandri predomină locuințele de tip garsonieră/ apartament la bloc, existând 146 de blocuri (7617 apartamente). Există un singur bloc de locuințe sociale închiriate de autoritatea publică locală situat pe str. Grănicerilor (96 de garsoniere). În cazul acestora, doar 4 înregistrează datorii la plata utilităților. Locuințele situate la case ocupă o pondere mai mică în teritoriul analizat, fiind aproximativ 250 de acest fel. În restul cartierului toate locuințele beneficiază de racordare la rețelele de apă, curent electric, gaz și canalizare.

e. Accesul la instituții și servicii publice

În privința percepției asupra accesului la servicii medicale (analize medicale, consultații la cabinete medicale, prescriere de medicamente, internare/ spitalizare, îngrijiri medicale la domiciliu), nu există diferențe semnificative între populația din Craica și populația din restul cartierului: pe o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă foarte greu și 5 foarte ușor, ambele populații evaluează accesul la servicii medicale, ca fiind între 3,3 - 3,5. În ce privește distanța pe care o au de parcurs pentru a beneficia de servicii medicale (farmacie, centru medical, spital, cabinetul medicului de familie) majoritatea respondenților din Craica o apreciază ca fiind mică sau foarte mică, spre deosebire de cei din cartierul Vasile Alecsandri.

Infrastructura de servicii sociale este subdezvoltată față de complexitatea și evoluția problematicii din Craica, dar există servicii sociale oferite în teritoriu de furnizori publici și privați: un centru de recuperare destinat persoanelor cu dizabilități, un centru pentru victimele violenței domestice și unul destinat persoanelor cu comportament agresiv, o cantină socială, două adăposturi de noapte, un centru comunitar și un centru de zi pentru copii. Cu toate acestea, doar 36,9% din Craica și 8% din întregul cartier au afirmat că au accesat în ultimele 6 luni servicii de asistență socială.

În ce privește serviciile educaționale, în teritoriul analizat există 1 creșă, 2 școli și 3 grădinițe. Populația din Craica are o apreciere mai optimistă decât populația din restul cartierului cu privire la numărul de locuri disponibile în unitățile de învățământ, fie că vorbim de creșă, grădiniță, școală generală sau liceu/ școală profesională. În privința calității serviciilor educaționale, cei din teritoriul analizat au o părere mai bună despre învățământul ante-preșcolar și cel liceal/ profesional decât cei din Craica, dar o părere mai puțin bună decât aceștia în ce privește grădinița și școala generală. Proportia celor care percep calitatea serviciilor educaționale ca fiind acceptabilă, bună și foarte bună e totuși semnificativ mai mare decât a celor care cred că e slabă sau foarte slabă. În privința distanței, grădinița, școala generală și creșa sunt considerate mai accesibile decât unitățile de învățământ de nivel liceal și profesional, care sunt situate în alte cartiere ale municipiului.

Atât populația din Craica, cât și cea din teritoriul cartierului consideră transportul public/ în comun ca fiind accesibil din punctul de vedere al distanței. Din perspectiva gradului de satisfacție, media aprecierii celor din Craica și a celor din teritoriul cartierului e de aproximativ 4,3 pe o scală de la 1 la 5 unde 1 înseamnă foarte nemulțumit și 5 – foarte mulțumit.

La nivel de cartier și comunitate Craica, serviciile culturale și recreative sunt doar cele oferite, din când în când, în cadrul activităților centrelor sociale. Nu există în această zonă centre sau spații publice de petrecere a timpului liber sau de organizare a unor evenimente culturale. În ceea ce privește existența parcurilor, a terenurilor de sport și a locurilor de joacă pentru copii, numărul lor e foarte mic în comparație cu nevoile. Nu e de mirare astfel că în privința modalităților de petrecere a timpului liber, a parcurilor și a spațiilor verzi existente, atât cei din Craica, cât și cei din întregul cartier se declară mai degrabă nemulțumiți.

4. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor

Cercetarea a condus la identificarea mai multor probleme în cartierul Vasile Alecsandri. În cadrul focus grupurilor au fost invitați să identifice problemele din perspectiva lor și reprezentanții societății civile, ai sectorului privat, ai diverselor instituții publice și ai comunității.

Problemele identificate, la modul sintetizat, sunt: existența zonelor nesistemizate (Craica), fără racordare la utilități; lipsa amenajării hidrografice și urbanistice, în special în zona Craica; poluare (Craica); mobilitatea scăzută a populației (în special în Craica, în afara cartierului); criza de locuințe (în special cele sociale); situația juridică a imobilelor (în special a celor destinate locuirii); lipsa infrastructurii comunitare; oportunități reduse de integrare pe piața muncii, dezvoltare redusă a antreprenoriatului social; dezvoltarea insuficientă a infrastructurii educaționale, lipsa serviciilor de educație și formare adaptate la nevoile grupurilor vulnerabile; insuficienta dezvoltare a serviciilor sociale față de nevoile anumitor categorii sociale vulnerabile (în special, un nivel scăzut al serviciilor de prevenție: informare, consiliere, depistarea timpurie a factorilor favorizanți ai situațiilor de risc); discriminare în deservirea categoriilor vulnerabile (în special romi), segregare și auto-segregare; lipsa solidarității civice a parteneriatelor, a coeziunii, și slaba implicare a comunității în acțiuni de voluntariat, acțiuni comune, activism civic; imaginea negativă a zonei Craica și a cartierului; lipsa de promovare a utilității sociale a diverselor categorii dezavantajate social.

Din perspectiva fiecărui grup implicat, problemele sunt asemănătoare. Diferența majoră constă în importanța pe care fiecare problemă o are pentru un anumit grup. Astfel, pentru persoanele din Craica au prioritate problemele legate de infrastructură, locuire, acces la servicii publice, iar pentru restul locuitorilor o problemă majoră este salubritatea, igiena.

Locuitorii cartierului sunt mai degrabă nemulțumiți și de modalitățile de petrecere a timpului liber, de parcurile și spațiile verzi existente, de locurile de joacă pentru copii și de locurile de parcare.

De asemenea, există un grad destul de mare de nemulțumire în ceea ce privește oportunitățile pe care le oferă zona legate de găsirea unui loc de muncă. Pentru locuitorii din Craica, o problemă foarte mare este felul în care se depozitează gunoaiile și prezența câinilor vagabonzi. Pentru locuitorii restului teritoriului, problemele sunt legate atât de poluare, cât și de depozitarea gunoaiilor și de actele de vandalism.

5. Soluții identificate participativ

Principalele soluții propuse de reprezentanții comunității și mediul instituțional public și privat au căutat să răspundă problemelor identificate în teritoriul analizat și au constatat în: reabilitarea/ modernizarea infrastructurii de acces și utilități publice, dezvoltarea/ diversificarea transportului în comun, înființarea/ modernizarea/ extinderea centrelor sociale multifuncționale integrate pentru asigurarea de spații publice urbane de manifestare/ participare/ integrare socială, dezvoltarea unei politici de locuire socială prin proiecte pilot, creșterea potențialului profesional și antreprenorial, asigurarea prezenței și performanței serviciilor publice în zonă, dezvoltarea de structuri comunitare funcționale în teritoriu și promovarea unei imagini pozitive a zonei.

Concluzii

Politica socială a fost abordată la nivel național individual, fără a lua în considerare interdependențele cu politicile de ocupare a forței de muncă, politicile economice, fiscale, de educație, sănătate, etc.

La nivel național, lipsa capacității autorităților publice de a implementa politici sociale într-un sistem multidisciplinar și integrat, face ca protecția socială să nu-și atingă scopul de prevenire și combatere a sărăciei, marginalizării și excluziunii sociale. Apare ca necesară corelarea din punct de vedere legislativ a acțiunilor sectoriale între instituții, pentru a favoriza cooperarea interinstituțională și multisectorială la nivel național și local.

Prevenirea excluziunii sociale, datorată lipsei accesului la sănătate, educație, locuire, ocupare a forței de muncă, se poate realiza numai abordând această problemă într-un sistem integrat, care să țină cont de toate componentele care contribuie la ajungerea unei persoane în situația de asistat social: educație, statut pe piața forței de muncă, sănătate, sport, condiții de locuire și alte domenii conexe celui social.

Tendențele la nivel european arată că se promovează abordarea multisectorială a incluziunii sociale în politica socială europeană, cu implicarea cât mai multor factori interesați de la toate nivelurile (welfare mix) și cu asigurarea cadrului de cooperare de către instituțiile europene.

O abordare participativă la nivel local, cu implicarea tuturor factorilor interesați, este de natură a aduce valoare adăugată intervențiilor diversilor actori instituționali din mediul public sau privat și de a spori convergența înspre obiectivele comune prioritare. Consultarea comunității conduce la adresarea nevoilor specifice ale locuitorilor și poate crește nivelul lor de implicare în implementarea planurilor de acțiuni, gradul de adecvare a măsurilor, asumarea proprietății asupra rezultatelor și asigurarea sustenabilității intervențiilor.

BIBLIOGRAPHY

- Baldock, John; Manning, Nick; Vickerstaff, Sarah, *Social Policy*, Oxford University Press, Oxford, 2003.
- Barna, Radu Cristian, *Dezvoltarea regională în Europa*, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2008.
- Barnes, Marian, *Caring and social justice*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, Hampshire, New York, 2006.
- Barr, Nicholas, *Piețele forței de muncă și politica socială în Europa Centrală și de Est*, Oxford University Press, 1995.
- Bauman, Zygmunt, *Globalization*, Polity Press, Cambridge, 2008.
- Becker, Saul; Bryman, Alan, *Understanding research for social policy and practice*, The Policy Press and the Social Policy Association, Bristol, 2004.
- Bell, Winifred, *Contemporary Social Welfare*, Macmillan Publishing Company, New York, Collier Macmillan Publishers, London, 1987.
- Bichicean, Gheorghe; Bichicean, Victor, *Politici publice, politici sociale*, Ed. „Dimitrie Cantemir”, Târgu Mureș, 2006.
- Birkland, Thomas A., *An introduction to the policy process: theories, concepts, and models of public policy making*, Ediția 2, M.E. Sharpe, 2005.
- Câmpeanu, Virginia, *Dimensiunea globală a dezvoltării durabile*, Academia Română: Institutul Național de Cercetări Economice, București, 2006.
- Chambers, Donald E., *Social Policy and Social Programs: a Method for the Practical Public Policy Analyst*, Macmillan Publishing Company, New York, 1986.
- Constantin, Daniela Luminița, *Elemente de analiză și previziune regională și urbană*, Ed. Oscar Print, București, 1998.
- Constantinescu, Cornel, *Politici sociale, asistență socială, sociologie*, Ed. Universității din Pitești, 2003.
- Dalal-Clayton, D. Barry; Bass, Stephen, *Sustainable development strategies: a resource book*, OECD Publishing, 2002.
- Dan, Maria, *Probleme și politici sociale*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2002.
- Dean, Hartley, *Social security and social control*, Ed. Routledge, London, New York, 1991.
- Ionescu, V. Romeo, *Strategii de dezvoltare comunitară și regională*, Ed. Fundației Academice „Danubius”, Galați, 2006.
- Jordan, Bill, *Social Policy for the twenty-first century: new perspectives, big issues*, Polity Press, Cambridge, 2006.
- Mărginean, Ioan, *Studii de sociologie, calitatea vieții și politici sociale*, Ed. Universității din Pitești, 2004.
- Matei, Ani, *Analiza comparativă, evaluare și management strategic în sectorul public*, Ed. Economică, București, 2001.
- Midgley, James, *The handbook of social policy*, Sage Publications, London, 2009.
- Poenaru, Maria, *Politica socială și indicatori sociali*, Ed. All, București, 1998.